

Japonska pojedina

Odlična gostilnica, kamor sem bil povabljen k prvemu japonskemu kosilu, je imela svoje prostore v stari leseni hiši. Preden sem vstopil v lično zgradbo, so mi strežniki slekli čevlje in korakal sem v temni evropski obleki in v nogavicah po dolgih hodnikih. Mojim znancem, Japoncem, pa je bilo treba odložiti le lesene coklje s pod peto podloženi deščicami in stopicali so v do členkov segajočih nogavicah po snažnih lesenih tleh.

Dekleta v temnobarvnih kimonih (kimono = vrhnje oblačilo) in rožastih obijih (obi = svilen pas), so švigala mimo mene in izginjala v kopalnici. Dve stari Japonki v temnih kimonih sta nas sprejeli in nas odvedli po prostori, pristno japonsko urejeni hiši. Na vseh koncih so se odpirala potiskalna vrata, dekleta so klečala pri njih in jih premikala sem in tja. Videl sem popolnoma prazne prostore, katerih tla so bila prevlečena s svetlimi preprogami iz riževe slame, imenovali so jih »tatami«. Na tleh so stale stare dragocene vaze z vejico črešnjevca cvetja in palčkasto majhna, pokvečena borova drevesca v bronastih skodelicah, katerih podstavki so bili pestro poslikani zmaji; vse to je bil edin toda nad vse lep okras sobe. Temačna luč je blestela iz lampijonov, ki so bili iz raznobarnih svile, in se razlivala na mehke, po tleh ležeče blazine in na nizko, skrinji podobno mizico, ki je bila edina oprava prostora.

Sedli smo v za nas določeni bambusovi sobi na blazine. Japonci so takoj prekrižali noge in so se počutili udobno in domače. Tudi jaz sem se

spustil kleče na eno izmed blazin in sem menil, da že znam sedeti; toda že po nekaj minutah sem moral dognati, da mi manjka vaje za tako sedenje. Prišel sem se premikati na levo in desno in sem enkrat popravil desno, drugič levo nogo, ker sta mi hoteli zaspati. Japonci so se zelo zabavali nad mojo okornostjo in so mi hoteli preskrbeti stolu podoben sedež. Toda tudi evropski stol bi bil prav tako neprikladen, ker je bila mizica, na kateri so bila jedila in posodje, komaj 35 cm visoka. Zato sem ostal kar na blazini. Pričeli so jesti in tudi jaz sem čez nekaj časa prav spretno uporabljal jedilne palčice, ne sicer tako, kakor kak star Japonec, toda vendar toliko dobro, da sem lahko vsa čudežna jedila, ki so pričela romati na mizo, s pomočjo palčic nosil v usta, ne da bi kaj raztresel. Natakarike, imenovane »nezane«, so prišle po kopeli, ki jo opravijo vedno pred začetkom svojega posla, kadar pridejo novi gostje, k naši mizici z nešteti zelo srčkanimi skodelicami in krožniki. Pokleknile so k mizici in nam podajale jedila.

Najprej so prišle na vrsto ribe, šest različnih ribjih jedi, med njimi tudi japonska sladčica: v kocke narezano surovo ribje meso. Vse je bilo tako drobčkano, kakor v kuhinji vaše punčke, toda zelo čedno in ljubeznivo pripravljeno in ponudeno. Mala skodelica je vsebovala neko rjavo omako, v katero smo namočili vsak grizljaj, preden smo ga nesli v usta. Na poseben način pripravljene morski mah, s soljo potrese ne pečene breskve, svetlorumene bambusove poganjke, riž in nešteto drugih čudežnih jedil je bilo na mizici. Postali smo kmalu dobre volje, ker smo pili med jedjo toplo riževo vino, imenovano sake. Po japonskem običaju spoštuje gostitelj svojega gosta na ta način, da splakne najprej svojo skodelico za sake v poleg njega stoječi kadiči z vodo, jo da natakariči, da jo napolni in ponudi gostu napolnjeno skodelico. Gost jo izpije, jo pomoči istotako v poleg njega pripravljeno vodo in jo da gostitelju nazaj. Tako smo se častili kar naprej, prišlo pa je medtem na mizico najmanj dvajset jedi.

Vmes smo pili čaj, ki je imel grozno neprijeten okus. Bila je to zelenkasta brozga, na kateri so plavale rumene pene, brez sladkorja in drugih primesi. Po njihovem običaju sem moral majhno čajno skodelico postaviti na dlan leve roke in dlan dvakrat okreniti na levo, preden sem jo smel zopet postaviti na mizico.

Kosilo se je precej zavleklo. Večkrat sem moral spremeniti svoj položaj na blazini, med tem ko so Japonci prav prijetno sedeli na svojih prekrizanih nogah.

Ko je bilo treba pojesti še zadnjo, šestindvajseto jed, sem bil že davno sit, akoravno so bile posamezne porcije tako neznatne in sem od vseh čudnih jedil, katerih izvora po okusu nisem mogel določiti, samo pokušal.

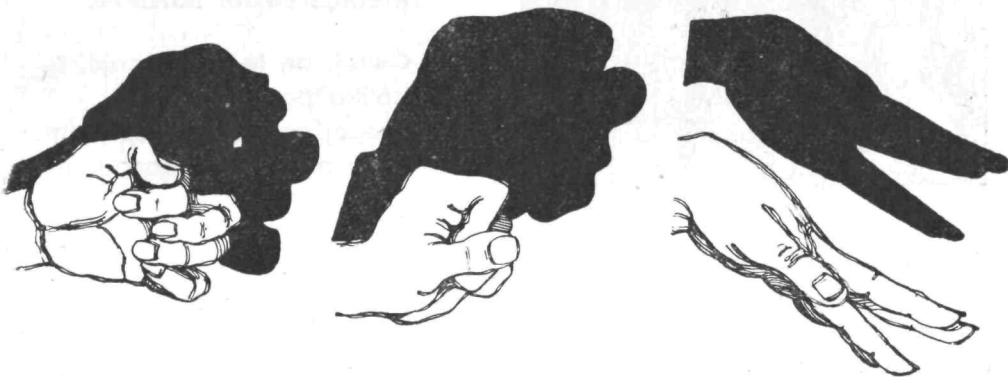
Zadnja jed je bila za Japonce višek: bila je njihova narodna jed, sukijaki. Natararice so prinesle k mizi velike plošče, zvrhane z različnimi stvarmi, krvavordeče koščke mesa, sočivja, sladkor, surovo maslo, sol in druge začimbe. Pričele so kar pri mizici pripravljati jedila: cvrle in kuhale so jih na nizkih pečicah, napoljenih z ogljem. Kmalu je pričelo cvrčati v ponvicah in ko so dekleta javila, da je jed gotova, smo posegli s palčicami in si postregli s pečenim mesom in sočivjem. Jed je tudi meni prav teknila.

Kosilo je bilo s tem zaključeno. Radi nenavajenega klečanja med dve uri trajajočim obedom so postale moje noge tako trde, da sem se le z največjo težavo dvignil s sedeža.

Senčne slike

Ali ste že kdaj delali senčne slike s prsti in rokami? Prav lahko je to in zabavno! Na mizo postavimo svetiljko ali svečo ne daleč od stene, na steno

Glave lahko napravimo tudi žive; če premikate na drugi sliki mezinec, se vam bo zdelo, kakor da mož z brado miga in govori. Če poprosite bratca ali

pa obesimo bel prt. Sedaj pa lahko pričnemo. Pazimo le na to, da držimo roke tako med lučjo in prtom, da nastane ostra senčna slika.

Že z eno roko lahko pričaramo vesele sličice na steno. Prvi dve sličici nam pokažeta glavo. Če posnamete natančno držo rok, boste prav lahko napravili to senčno sliko, samo potrpljenja je treba in malo vaje. Ne samo to!

sestrico, da se postavi k steni in da njuna glavica meče senco na prt, potem lahko uprizarjate kar celé žive senčne gledališke slike. Tretja slika nam predstavlja gosji kljun, ki se s premikanjem prstov odpira in zapira.

Poskusite torej! Pošteno se boste smejali in zabavali, če bo na prt nastala slika, ki jo boste morali šele tolmačiti...